

K O M U N I K A T
Z O M B I A D A Ń

Warszawa, sierpień 2010

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/116/2010

POSTAWY WOBEC ALKOHOLU

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
4 lutego 2010 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W jednym z ostatnich sondaży¹ badaliśmy postawy wobec alkoholu i kulturę jego spożywania. Interesowały nas, z jednej strony, style picia – co Polacy piją, jak często, gdzie i przy jakich okazjach przeważnie sięgają po alkohol, z drugiej zaś to, ilu dorosłych styka się z problemem patologicznego picia.

PICIE ALKOHOLU

Od alkoholu nie stroni ponad trzy czwarte dorosłych Polaków (76%), przy czym dwie trzecie (65%) twierdzi, że pije czasami, a co dziewiąty (11%) – że często. Ponad jedna piąta badanych (22%) deklaruje abstynencję. W ciągu ostatnich trzynastu lat zwiększyła się (o 6 punktów procentowych) grupa abstynentów, zmalał zaś (o 4 punkty) odsetek tych, którzy rzadko piją alkohol.

* Zadane w 1997 roku pytanie brzmiało: Prawie każdy człowiek czasami ma okazję wypić alkohol. Gdyby Pan(i) miał(a) określić, w jaki sposób korzysta Pan(i) z takich okazji, to co powiedział(a)by Pan(i) o sobie?

** W 1997 roku użyto sformułowania „w dobrym towarzystwie” zamiast „z dobrej okazji”

Pominięto „trudno powiedzieć”

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (242) przeprowadzono w dniach 8 – 14 lipca 2010 roku na liczącej 899 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Na sięganie po alkohol silnie wpływa płeć ankietowanych – pije go przeważająca większość mężczyzn (84%), natomiast wśród kobiet prawie jedną trzecią (30%) stanowią abstynentki. Istotną rolę w tej kwestii odgrywa również wiek. Relatywnie najwięcej pijących alkohol jest wśród najmłodszych respondentów (89%). Wśród badanych, którzy nie ukończyli 55 roku życia, przynajmniej ośmiu na dziesięciu pije alkohol czasem. Odsetek ten jest niższy w grupie osób w wieku 55 – 64 lata (72%), a najniższy – wśród najstarszych ankietowanych (49%).

Jeśli uwzględnić te dwie zmienne jednocześnie, okazuje się, że w przypadku mężczyzn wiek nie jest czynnikiem tak silnie jak u kobiet różnicującym picie alkoholu. Wśród młodych mężczyzn jest ono najpowszechniejsze, a z wiekiem staje się nieco rzadsze, choć nawet wśród najstarszych alkohol spożywa blisko trzy czwarte. Na tym tle wyraźnie widać, że starsze respondentki zauważalnie częściej deklarują abstynencję. Można również zauważyć, że niemal we wszystkich kategoriach wiekowych więcej osób spożywających alkohol jest wśród mężczyzn niż kobiet, wyjątek stanowi pokolenie mające 25 – 34 lata, w którym przeważają pijące kobiety.

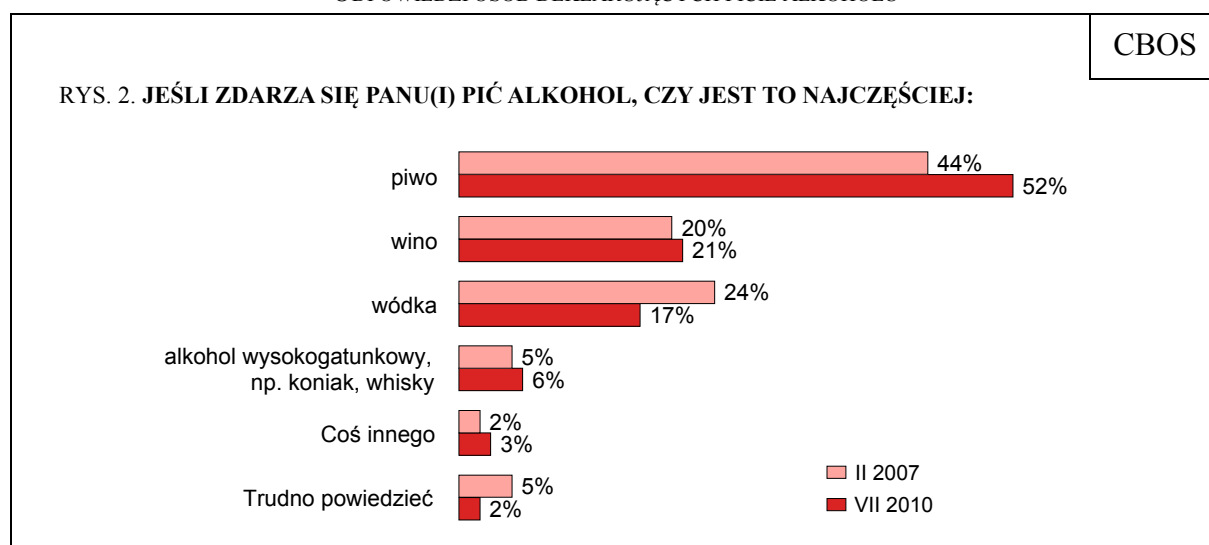
Tabela 1

Wiek	Osoby deklarujące picie alkoholu	
	mężczyźni	kobiety
	w procentach	
18 – 24 lata	98	79
25 – 34	83	91
35 – 44	90	78
45 – 54	85	77
55 – 64	78	67
65 lat i więcej	73	35

Pozostałe cechy społeczno-demograficzne, które w jakimś stopniu wpływają na sięganie po napoje alkoholowe, to wykształcenie (osoby z wykształceniem podstawowym częściej deklarują abstynencję, jednak może to wynikać w pewnej mierze z wieku – wśród najslabiej wykształconych znaczny odsetek stanowią najstarsi respondenci), a także częsty udział w praktykach religijnych (z podobną uwagą jak wyżej).

Najczęściej spożywanym alkoholem jest piwo (52% wskazań wśród deklarujących picie alkoholu). W ciągu ostatnich trzech lat jego popularność jeszcze wzrosła. Warto też zaznaczyć, że o ile wino, które należy do relatywnie często spożywanego alkoholu (21%), wskazuje w zasadzie tyle samo osób co trzy lata temu, o tyle popularność wódki w tym okresie wyraźnie zmalała (z 24% do 17%). Nie zmieniła się grupa osób sięgających po alkohole wysokogatunkowe (6%).

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH PICIE ALKOHOLU

Preferencje w wyborze alkoholu zależą od płci i wieku badanych. Piwo jako najczęściej spożywane wskazuje większość mężczyzn deklarujących picie alkoholu (70%) i niespełna jedna trzecia kobiet (30%). Odwrotnie jest w przypadku wina. Cieszy się ono znacznie większą popularnością wśród kobiet (38%) niż mężczyzn (6%). Ponadto popularność piwa maleje wraz z wiekiem ankietowanych. Najstarsi znacznie częściej niż młodsze roczniki wybierają wódkę, a także inne mocne alkohole, takie jak koniak czy whisky.

Piwo jest najpopularniejszym napojem alkoholowym we wszystkich pokoleniach mężczyzn, natomiast w przypadku kobiet tylko w grupie młodszych respondentek (do 34 lat) wskazania na nie przeważają nad tymi, które odnoszą się do wina.

Tabela 2

Wiek	Jeśli zdarza się Panu(i) pić alkohol, czy jest to najczęściej:							
	piwo	wino	wódka	alkohol wysoko- gatunkowy	piwo	wino	wódka	alkohol wysoko- gatunkowy
	wskazania deklarujących picie alkoholu							
	mężczyzn				kobiet			
	w procentach							
18 – 24 lata	86	3	10	0	52	29	12	7
25 – 34	74	7	16	3	44	40	11	4
35 – 44	87	4	4	4	30	44	20	6
45 – 54	68	6	23	3	28	50	16	7
55 – 64	65	10	16	10	22	47	22	10
65 lat i więcej	52	2	32	14	15	29	41	15

Pominięto wskazania odnoszące się do innych alkoholi i „trudno powiedzieć”

Wino relatywnie częściej niż inni preferują mieszkańcy największych aglomeracji oraz osoby z wyższym wykształceniem, a spośród grup zawodowych – przede wszystkim kadra kierownicza i specjaliści wyższego szczebla oraz prywatni przedsiębiorcy. Wódkę natomiast zauważalnie częściej niż przeciętnie wybierają rolnicy.

Ankietowanych zapytaliśmy również, jak często piją konkretne rodzaje alkoholu. Z deklaracji wynika, że najczęściej spożywane jest piwo. Ponad jedna trzecia deklarujących picie alkoholu (36%) przynajmniej raz w tygodniu pije piwo, przy czym co dwudziesty (5%) codziennie. Niemal co trzeci (32%) sięga po ten napój od jednego do trzech razy w miesiącu, a mniej więcej co piąty (19%) jeszcze rzadziej. Stosunkowo niewielu jest badanych, którzy piją alkohol, ale nigdy nie sięgają po piwo (12%).

Tabela 3

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH PICIE ALKOHOLU

	Jak często zdarza się Panu(i) pić:			
	piwo	wino	wódkę	alkohol wysokogatunkowy
	w procentach			
Codziennie lub prawie codziennie	5	0	1	1
3 – 4 razy w tygodniu	6	1	0	0
1 – 2 razy w tygodniu	25	5	3	1
2 – 3 razy w miesiącu	18	8	10	3
Raz w miesiącu	14	13	18	7
6 – 11 razy w roku	4	6	14	5
2 – 5 razy w roku	7	21	21	12
Raz w roku	7	17	14	26
Jeszcze rzadziej	1	4	3	6
Wcale	12	24	15	40

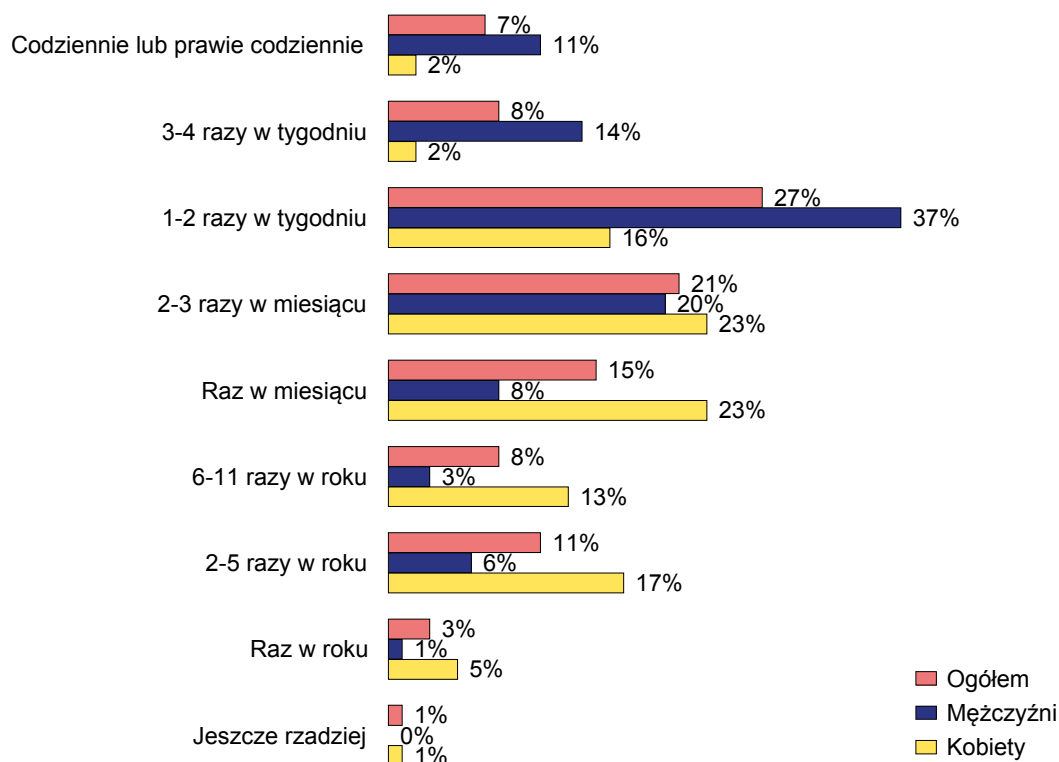
Przynajmniej raz w miesiącu pije wino co czwarty badany (27%), a wódkę – co trzeci (32%). Wina w ogóle nie pije jedna czwarta (24%), a wódki – jeszcze mniejsza grupa (15%). Najrzadziej spożywane są inne mocne alkohole, takie jak koniak czy whisky. Najwięcej osób (26%) twierdzi, że zdarza im się je pić raz w roku, a 40% stroni od nich całkowicie.

Jeden z wymienionych alkoholi przynajmniej co drugi dzień pije 15% badanych, ponad jedna czwarta (27%) sięga po alkohol 1 – 2 razy w tygodniu, jedna piąta (21%) – 2 – 3 razy w miesiącu, a co siódmy (15%) – nie częściej niż raz w miesiącu. Pozostali (23%) spożywają alkohol jeszcze rzadziej. Częstość picia alkoholu silnie zależy od płci ankietowanych. Przynajmniej raz w tygodniu alkohol pije ponad trzy piąte mężczyzn (62%) i co piąta kobieta (20%). Zależność od wieku jest mniej wyraźna, choć – ogólnie rzecz biorąc – im starsi respondenci, tym rzadziej spożywają alkohol².

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH PICIE ALKOHOLU

CBOS

RYS. 3. JAK CZĘSTO ZDARZA SIĘ PANU(I) PIĆ ALKOHOL?

² r Pearsona= -0,15.

Zdecydowana większość deklarujących picie alkoholu (75%) spożywa go najczęściej w domu. Mniej więcej jedna ósma (12%) pije napoje alkoholowe przede wszystkim w barach, pubach, jedynie nieliczni (2%) – w restauracjach. Co dwunastemu respondentowi (8%) najczęściej zdarza się pić alkohol na wolnym powietrzu. Nikt nie zadeklarował, że zazwyczaj robi to w miejscu pracy.

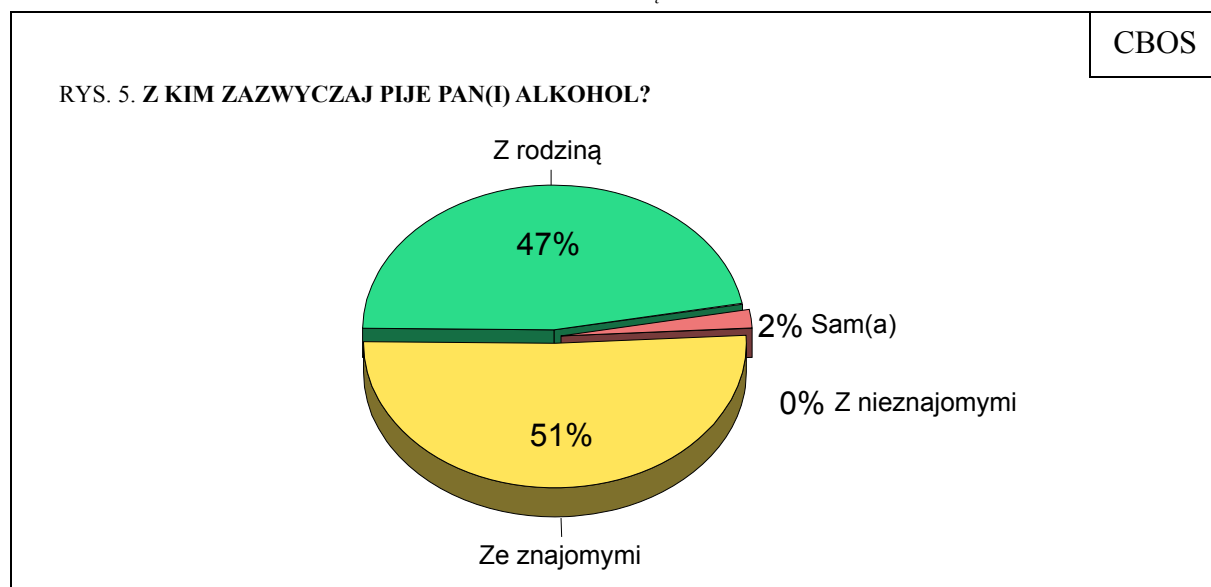
ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH PICIE ALKOHOLU

Miejsce spożywania napojów alkoholowych najsilniej zależy od wieku. Im młodszy badani, tym częściej spożywają alkohol poza domem – w pubach, restauracjach i na wolnym powietrzu.

Ci, którzy deklarują, że piją alkohol, spożywają go przeważnie ze znajomymi (51%), nieznacznie rzadziej zaś z rodziną (47%). Nieliczni wskazują, że zazwyczaj piją sami (2%).

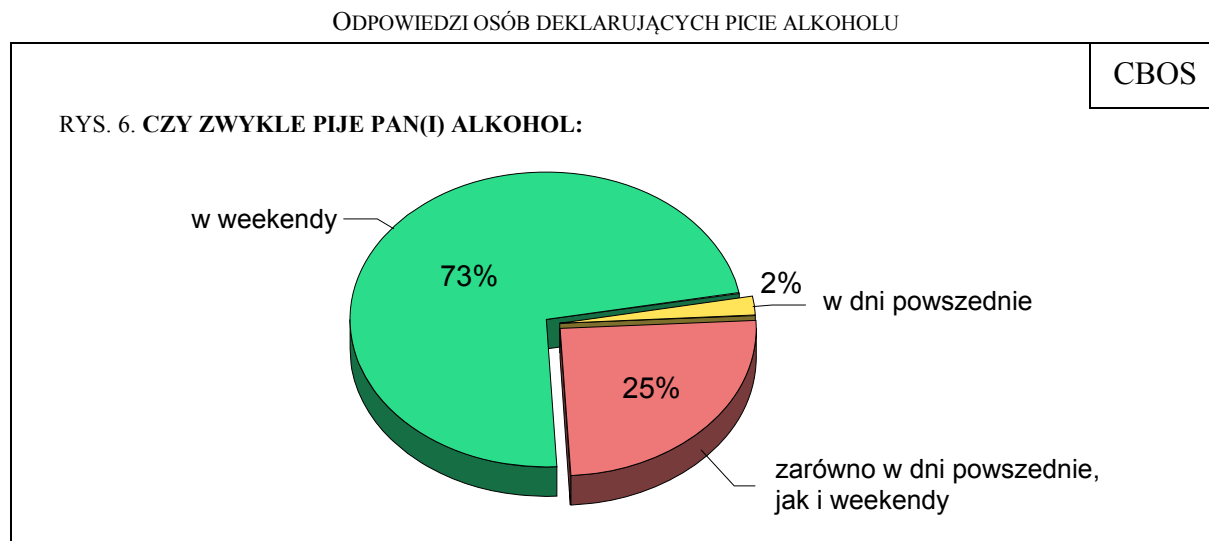
ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH PICIE ALKOHOLU

W samotności relatywnie częściej niż inni piją alkohol najstarsi badani. Wraz z wiekiem wzrasta również popularność jego spożywania w gronie rodziny. Im młodszy respondenci, tym częściej piją alkohol przy okazji spotkań ze znajomymi. Takie wskazania przeważają również wyraźnie wśród osób z wyższym wykształceniem, najlepiej zarabiających. Picie alkoholu ze znajomymi jest bardziej popularne niż z rodziną w takich grupach zawodowych, jak: kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem, pracownicy administracyjno-biurowi oraz robotnicy niewykwalifikowani. Odmienne kształtują się deklaracje wśród rolników, którzy na ogół piją alkohol z rodziną.

Blisko trzy czwarte osób spożywających alkohol (73%) twierdzi, że zwykle pije w weekendy. Jedna czwarta (25%) zazwyczaj spożywa alkohol zarówno w weekendy, jak i w dni powszednie, natomiast nieliczni (2%) – przeważnie w dni powszednie.

Mężczyźni, prawdopodobnie ze względu na to, że ogólnie piją alkohol częściej niż kobiety, częściej również deklarują jego spożywanie zarówno w weekendy, jak i w dni powszednie. Kobiety w zdecydowanej większości ograniczają się do weekendów. Wskazania dotyczące picia alkoholu niezależnie od dnia są relatywnie częstsze w przypadku starszych respondentów. Deklaracje świadczące o picciu alkoholu przeważnie w dni powszednie najczęściej składają prywatni przedsiębiorcy i robotnicy niewykwalifikowani.

Chcieliśmy również sprawdzić, w jakich sytuacjach i przy jakiego typu okazjach pije się w Polsce alkohol. Prawie powszechnie (91% – 93% wskazań wśród osób pijących) alkohol pojawia się w czasie świętowania urodzin, imienin, na spotkaniach towarzyskich ze znajomymi, a także na spotkaniach z rodziną. Blisko dwie trzecie (62%) spożywa alkohol

obchodząc święta i uroczystości religijne. Niemal połowie badanych (46%) zdarza się pić alkohol, by uczcić osiągnięcia związane z pracą lub nauką. Tyle samo osób (46%) przyznaje, że pije alkohol bez specjalnej okazji. Dwie piąte (40%) spożywa alkohol do obiadu bądź kolacji. Co do pozostałych sytuacji – odsetek deklaracji twierdzących jest już zauważalnie niższy. Mniej więcej jednej siódmej (14%) zdarza się pić alkohol w dłuższej podróży, jedna ósma (12%) spożywa alkohol na spotkaniach służbowych, a tyle samo osób (11%) robi to po otrzymaniu wypłaty albo emerytury lub renty.

Tabela 4 ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH PICIE ALKOHOLU

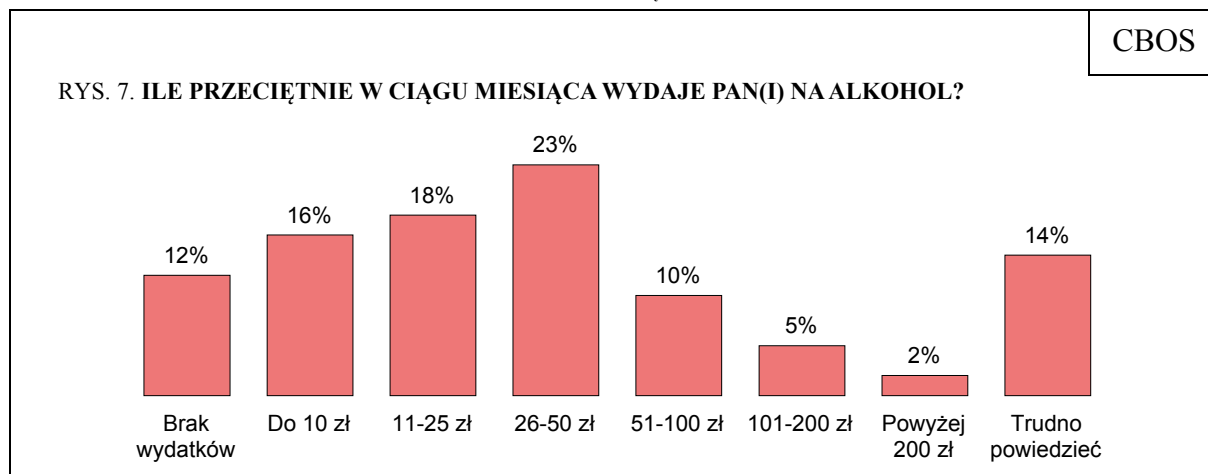
W jakich sytuacjach zdarza się Panu(i) pić alkohol? Czy pije Pan(i) alkohol:	Tak, zawsze lub prawie zawsze	Tak, czasami	Tak, ale rzadko	Nie, nigdy*
	w procentach			
– obchodząc urodziny, imieniny	24	42	26	7
	93			
– na spotkaniach towarzyskich z przyjaciółmi, znajomymi	12	46	34	7
	93			
– na spotkaniach z rodziną	7	42	42	9
	91			
– obchodząc święta, uroczystości religijne	8	26	28	38
	62			
– aby uczcić jakieś osiągnięcia, np. zawodowe lub związane z nauką	7	22	17	54
	46			
– bez specjalnej okazji – kiedy ma Pan(i) ochotę	2	22	23	54
	46			
– do obiadu, kolacji	2	13	25	60
	40			
– w dłuższej podróży	1	5	8	86
	14			
– na spotkaniach służbowych	1	4	7	88
	12			
– w dniu otrzymania wypłaty lub emerytury, renty	1	3	7	89
	11			

* Ta kategoria uwzględnia respondentów, którzy w danej sytuacji nie piją alkoholu, jak i tych, którzy nie bywają w takiej sytuacji

Przeciętne miesięczne wydatki na alkohol wynoszą niespełna 50 zł³. Jedna trzecia pijących (34%) przeznaczą na alkohol nie więcej niż 25 zł, jedna czwarta (23%) – od 26 zł do 50 zł. Jedna dziesiąta (10%) deklaruje wydatki od 51 zł do 100 zł, natomiast co czternasty (7%) – jeszcze wyższe kwoty. Mniej więcej co ósmy pijący alkohol (12%) w ogóle nie wydaje pieniędzy na ten cel.

³ Średnia=49,95; odchylenie standardowe=58,36, mediana=30.

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH PICIE ALKOHOLU

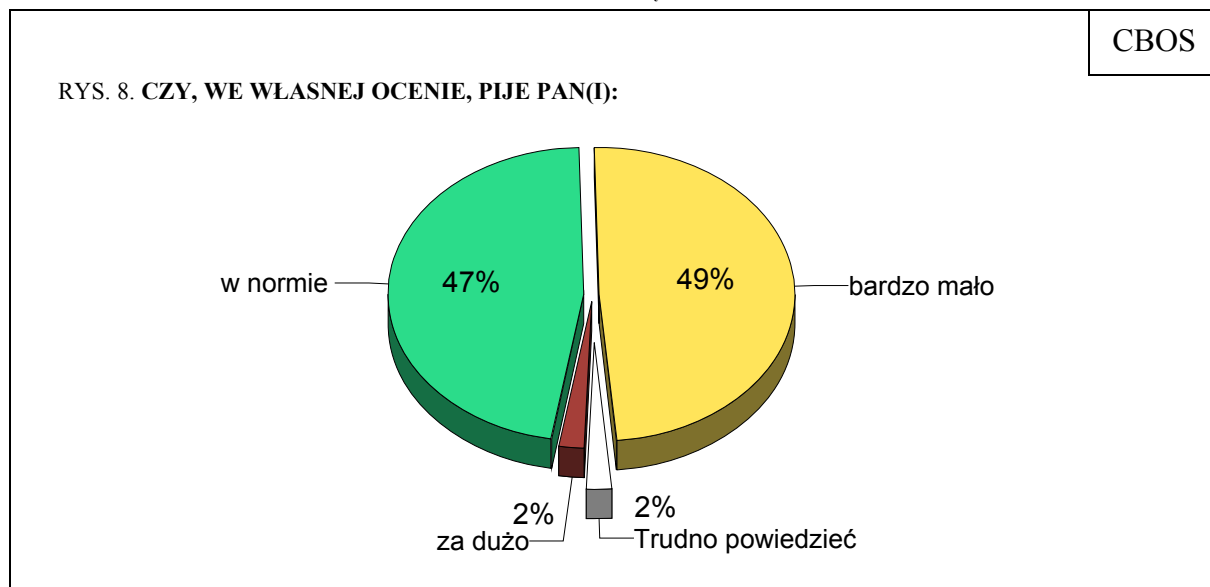

Mężczyźni wydają na alkohol przeciętnie niemal dwukrotnie więcej niż kobiety (miesięcznie 61,68 zł wobec 33,61 zł). Relatywnie więcej niż inne grupy wiekowe wydają na alkohol osoby mające od 25 do 44 lat, natomiast mniej – starsi badani. Wydatki najmłodszych respondentów nie różnią się od średniej dla ogółu. Więcej niż przeciętnie przeznaczają na alkohol najlepiej wykształceni (65,17 zł) i mieszkańcy największych aglomeracji (71,78 zł). Co jednak ciekawe, miesięcznie więcej wydają na alkohol osoby źle oceniające własną sytuację materialną niż dobrze sytuowane (60,19 zł wobec 53,67 zł), najmniej wydają ci, którzy oceniają swój status materialny jako średni (42,95 zł).

UPIJANIE SIĘ I NADUŻYWANIE ALKOHOLU

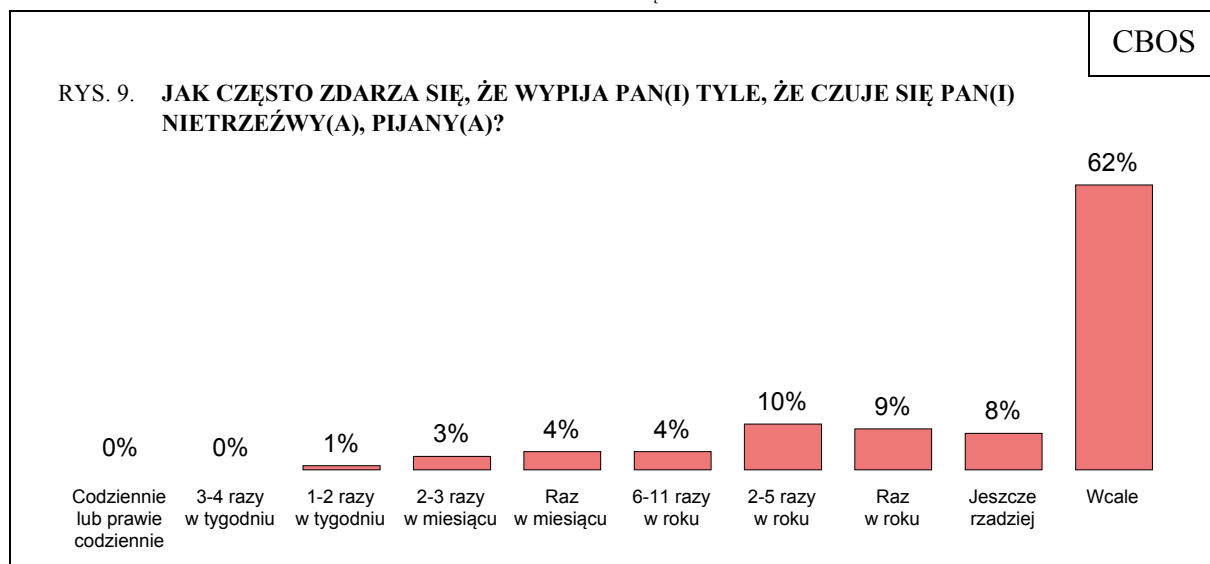
Niemal wszyscy badani spożywający alkohol oceniają, że piją bardzo mało (49%) lub w normie (47%). Tylko nieliczni przyznają, że piją za dużo (2%). Mężczyźni przeważnie twierdzą, że piją w normie (56%), kobiety zaś częściej deklarują, że spożywają bardzo mało alkoholu (61%).

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH PICIE ALKOHOLU

Większość pijących alkohol (62%) twierdzi, że nie zdarza im się upić. Co dwunasty (8%) przyznaje, że upija się przynajmniej raz w miesiącu, przy czym połowa z nich – częściej niż raz na miesiąc. Blisko jedna trzecia pijących (31%) deklaruje, że czuje się nietrzeźwa co najmniej raz w roku lub jeszcze rzadziej.

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH PICIE ALKOHOLU

Przynajmniej raz w roku upija się 48% pijących alkohol mężczyzn i 12% kobiet. Istotną rolę odgrywa tu również wiek – im starsi są respondenci, tym rzadziej zdarza im się być w stanie nietrzeźwości.

Można zauważyć, że nawet wśród młodszych pokoleń istnieje znaczne zróżnicowanie w tym względzie zależne od płci. Warto zaznaczyć, że wpływ na takie deklaracje może mieć nie tylko faktycznie inny styl spożywania alkoholu przez kobiety niż przez mężczyzn, ale także niechęć kobiet do przyznawania się do upijania, wynikająca z pewnych ograniczeń kulturowych. Ogólnie rzecz biorąc, zdecydowanie mniej akceptowane społecznie jest upijanie się kobiet niż mężczyzn.

Tabela 5

Wiek	Osoby pijące alkohol, którym przynajmniej raz w roku zdarza się upić	
	mężczyźni	kobiety
w procentach		
18 – 24 lata	63	17
25 – 34	63	23
35 – 44	57	13
45 – 54	37	8
55 – 64	31	3
65 lat i więcej	24	3

Czynnikiem w pewnym stopniu różnicującym sposób spożywania alkoholu jest wykształcenie. Upicie się przynajmniej raz w roku częściej niż inni deklarują osoby mające wyższe wykształcenie (41%). Można również zauważyć, że do upicia się wyraźnie rzadziej niż pozostali przyznają się ci, którzy określają swoją sytuację materialną jako złą.

Ankietowanych poprosiliśmy o ustosunkowanie się do dziewięciu sytuacji, z których część można uznać za symptomy problemów alkoholowych. Są to kwestie drażliwe, należy więc mieć na uwadze duży stopień deklaratywności uzyskanych wyników.

Mniej więcej co szóstemu pijącemu alkohol (16%) przynajmniej raz w życiu zdarzyło się, że nie pamiętał tego, co robił po wypiciu alkoholu. Jedna siódma (14%) miała poczucie, że powinna ograniczyć spożywanie alkoholu. Takiej samej liczbie osób zdarzyło się usłyszeć uwagi i krytykę za picie alkoholu (14%) oraz mieć wyrzuty sumienia lub wstydzić się z tego powodu (14%). Jedna dziewiąta (11%) przyznaje, że po alkoholu kłóciła się z bliskimi. Twierdzących odpowiedzi na pozostałe pytania udzielano już zauważalnie rzadziej. Co dwudziesty respondent z tej grupy (5%) twierdzi, że zdarzyło mu się pić alkohol zaraz po przebudzeniu, przy czym większość robiła to częściej niż raz. Tyle samo osób twierdzi, że z powodu alkoholu nie wykonało jakichś obowiązków. Zupełnie sporadycznie deklarowano kłopoty z prawem lub problemy w pracy, których źródłem było picie alkoholu (odpowiednio: 3% i 2%).

Tabela 6

WSKAZANIA OSÓB DEKLARUJĄCYCH PICIE ALKOHOLU

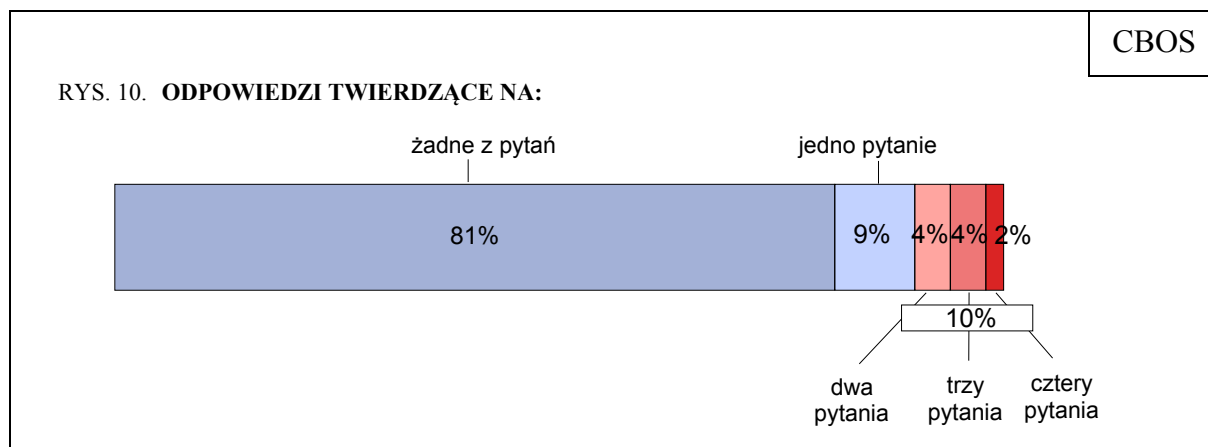
Czy kiedykolwiek zdarzyło się, że:	Tak, wiele razy	Tak, kilka razy	Tak, raz	Nie
	w procentach			
– nie pamiętał(a) Pan(i) tego, co Pan(i) robił(a) po wypiciu alkoholu	1	9	6	84
	16			
– miał(a) Pan(i) poczucie, że powinien/powinna Pan(i) ograniczyć picie alkoholu	2	9	3	86
	14			
– ktoś zwracał Panu(i) uwagę, krytykował Pana(ią) za to, że Pan(i) pije	2	9	3	86
	14			
– miał(a) Pan(i) wyrzuty sumienia lub wstydział(a) się z powodu picia alkoholu	2	7	5	86
	14			
– z powodu picia przez Pana(ią) alkoholu klócił(a) się Pan(i) z rodziną, bliskimi	1	6	4	89
	11			
– pił(a) Pan(i) alkohol rano, tuż po przebudzeniu	0	4	1	95
	5			
– z powodu alkoholu nie wykonał(a) Pan(i) jakichś obowiązków	0	3	2	95
	5			
– z powodu picia przez Pana(ią) alkoholu miał(a) Pan(i) kłopoty z prawem	0	0	3	97
	3			
– z powodu picia przez Pana(ią) alkoholu miał(a) Pan(i) kłopoty w pracy	0	1	1	98
	2			

Pominięto „trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

Do identyfikacji problemów alkoholowych służyć może test przesiewowy CAGE oparty na czterech z dziewięciu wyżej przedstawionych pytań⁴. Odpowiedź twierdząca na przynajmniej dwa z nich może być symptomem uzależnienia. Należy jednak zastrzec, że właściwa diagnoza problemu jest znacznie bardziej złożona. W naszym badaniu posługiwaliśmy się pewnymi uproszczeniami mającymi na celu określenie w przybliżeniu liczby osób, których może dotyczyć problem patologicznego picia. Ponadto formuła pytania nie ogranicza zakresu czasowego, nie sposób więc określić, czy problemy z nadużywaniem alkoholu są w przypadku danego respondenta aktualne czy też należą do przeszłości.

Zdecydowana większość deklarujących picie alkoholu (81%) nie doświadczyła żadnej z wymienionych sytuacji, co jedenasty (9%) odpowiedział twierdząco na jedno z czterech pytań, a co dziesiąty (10%) – na dwa lub więcej, w tym 2% na wszystkie.

⁴ Test obejmował cztery pytania: czy kiedykolwiek zdarzyło się, że miał(a) Pan(i) poczucie, że powinien/powinna Pan(i) ograniczyć picie alkoholu; ktoś zwracał Panu(i) uwagę, krytykował Pana(ią) za to, że Pan(i) pije; miał(a) Pan(i) wyrzuty sumienia lub wstydział(a) się z powodu picia alkoholu; pił(a) Pan(i) alkohol rano, tuż po przebudzeniu.

Różnice między deklaracjami kobiet i mężczyzn są w tym względzie ogromne. Przynajmniej na dwa pytania odpowiedziało twierdząco 19% mężczyzn oraz 2% kobiet, a na jedno – 14% mężczyzn i 4% kobiet. Zależność występowania symptomów nadużywania alkoholu od wieku warto rozpatrywać uwzględniając jednocześnie płeć respondentów. Wydaje się, że w przypadku mężczyzn wpływ wieku nie odgrywa dużej roli. Stosunkowo najwięcej deklaracji mogących świadczyć o problemie z alkoholem odnotowujemy wśród młodych mężczyzn (w wieku 25 – 34 lata). Jeśli chodzi o kobiety, liczba takich deklaracji wyraźnie maleje wraz z wiekiem. Występowanie u nich przynajmniej dwóch symptomów patologicznego picia obserwujemy właściwie tylko wśród tych, które nie ukończyły 45 lat; wśród starszych kobiet takie wskazania są sporadyczne. Różnice związane z wiekiem należy traktować ostrożnie, ponieważ pytania zawierały formułę „kiedykolwiek”, a więc nie wiemy, ile lat mieli respondenci, kiedy doświadczali poszczególnych sytuacji.

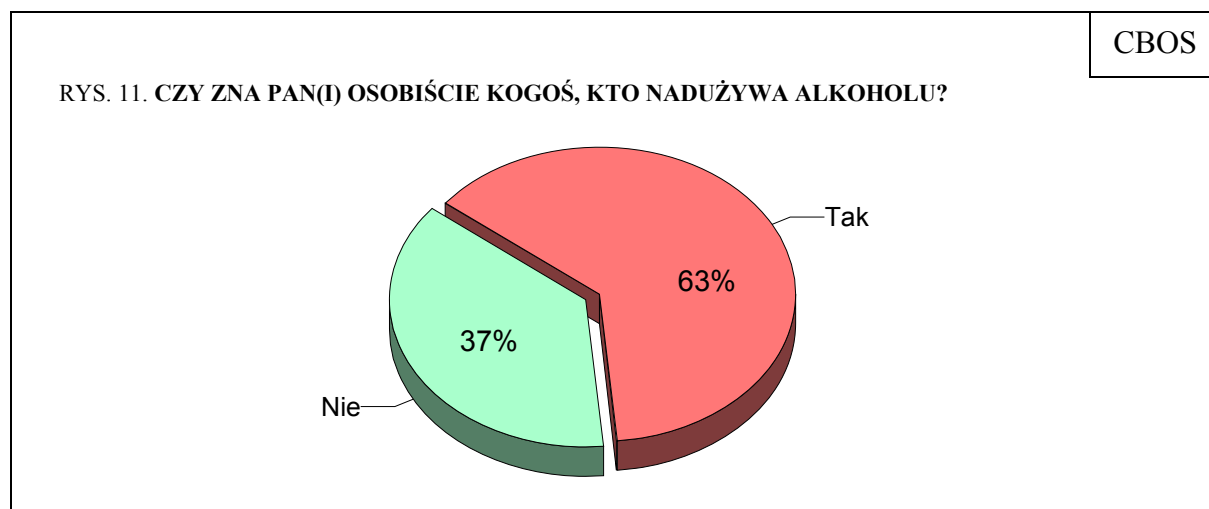
Tabela 7

Wiek	Liczba odpowiedzi twierdzących w teście CAGE					
	0	1	2 i więcej	0	1	2 i więcej
	mężczyźni			kobiety		
	w procentach					
18 – 24 lata	58	20	22	89	7	4
25 – 34	68	6	26	91	4	5
35 – 44	61	23	16	90	6	4
45 – 54	70	15	15	96	3	1
55 – 64	72	10	18	98	1	1
65 lat i więcej	67	13	20	97	3	0

Twierdząco na przynajmniej dwa pytania relatywnie najczęściej odpowiadali ankietowani mający wyższe wykształcenie (18%), rzadziej – respondenci z wykształceniem średnim (7%), zasadniczym zawodowym (12%) czy podstawowym (9%).

NADUŻYWANIE ALKOHOLU W OTOCZENIU RESPONDENTÓW

Większość Polaków (63%) zna osobiście kogoś, kto – ich zdaniem – nadużywa alkoholu.

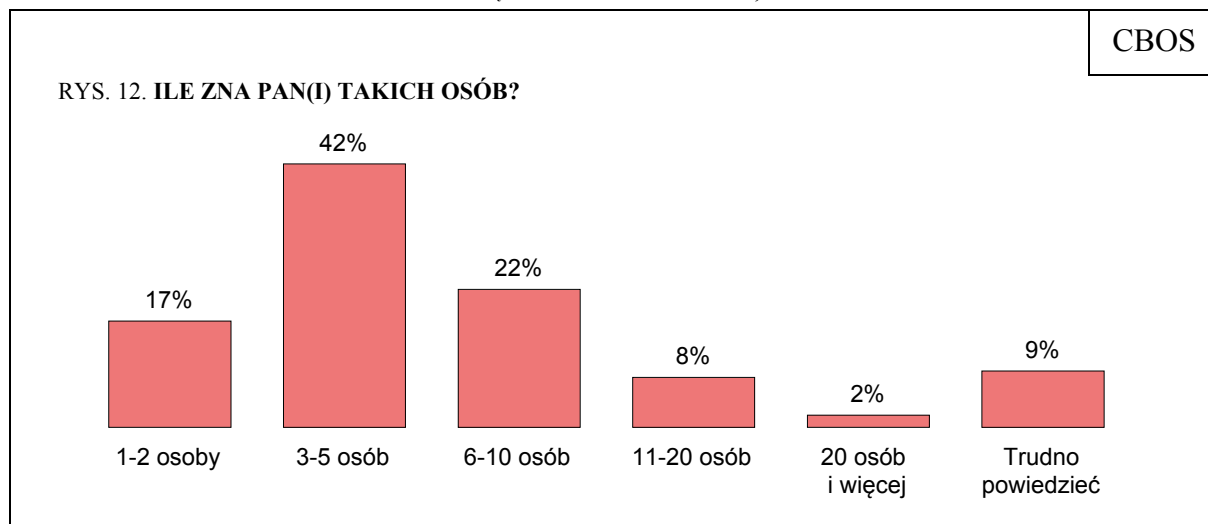

Znajomość osoby nadużywającej alkoholu relatywnie najczęściej deklarują mężczyźni, badani w wieku 35 – 54 lata (wyraźnie rzadziej najstarsi), mieszkańcy wsi (rzadziej dużych miast), respondenci z wyższym wykształceniem, gorzej sytuowani, a w grupach społeczno-zawodowych – technicy i średni personel, robotnicy wykwalifikowani i niewykwalifikowani, prywatni przedsiębiorcy, kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem, spośród biernych zawodowo zaś osoby zajmujące się domem. Trzeba zaznaczyć, że twierdzące odpowiedzi na to pytanie zależą nie tylko od faktycznej obecności osób nadużywających alkoholu w otoczeniu respondenta, ale również od percepcji i wrażliwości na problem.

Trzy piąte badanych (59%) zna nie więcej niż pięć osób nadużywających alkoholu, przy czym ponad dwie piąte (42%) – od trzech do pięciu, pozostali zaś (17%) mniej. W otoczeniu ponad jednej piątej dorosłych (22%) jest od sześciu do dziesięciu osób nadużywających alkoholu. Co dziesiąty zna ich jeszcze więcej.

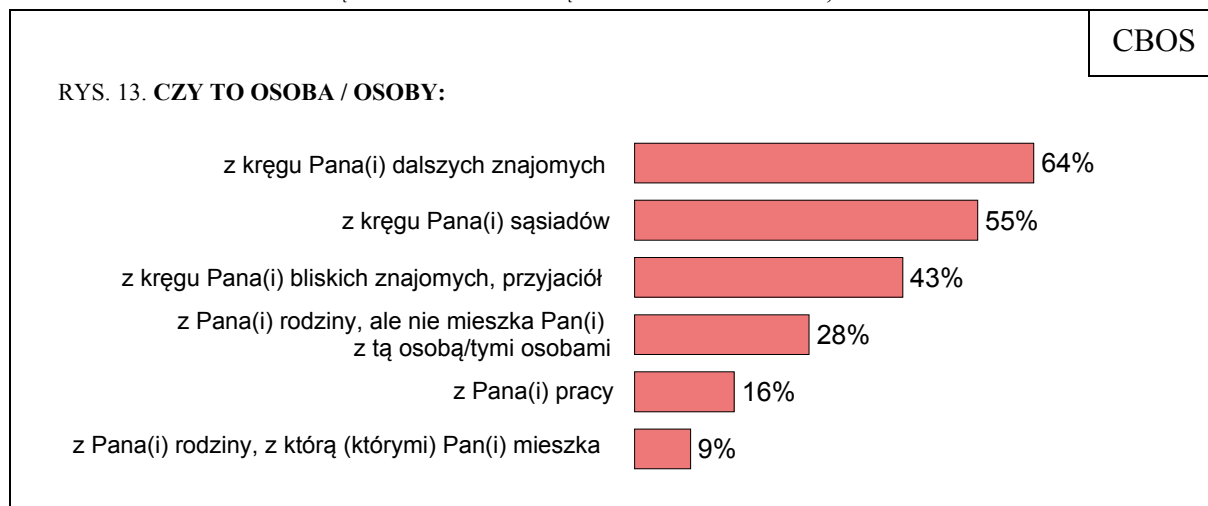

ODPOWIEDZI BADANYCH ZNAJĄCYCH OSOBIŚCIE KOGOŚ, KTO NADUŻYWA ALKOHOLU

Nadużywający alkoholu to – jak wynika z deklaracji – najczęściej osoby z kręgu dalszych znajomych respondenta (64%), nieco rzadziej sąsiedzi (55%) albo bliscy znajomi, przyjaciele (43%). Ponad jedna trzecia (37%) ma kogoś takiego w rodzinie, przy czym co jedenasty (9%) mieszka z tą osobą. Jedna szósta (16%, czyli 26% pracujących) wskazuje, że jest to ktoś z ich pracy.

ODPOWIEDZI TWIERDZĄCE BADANYCH ZNAJĄCYCH OSOBIŚCIE KOGOŚ, KTO NADUŻYWA ALKOHOLU

Znajomość osób nadużywających alkoholu różnicuje płeć badanych. Kobiety częściej niż mężczyźni deklarują, że mają taką osobę w rodzinie i wspólnie z nią mieszkają (11% wobec 6%), częściej też twierdzą, że mają takie osoby w rodzinie, ale nie są to domownicy (36% wobec 23%). Mężczyźni natomiast częściej niż kobiety identyfikują takie osoby w pracy

(23% wobec 9%), jak również wśród znajomych bliższych (48% wobec 38%) i dalszych (73% wobec 56%). Osobę nadużywającą alkoholu znają z pracy przede wszystkim robotnicy niewykwalifikowani (46%) i wykwalifikowani (32%).

Większość dorosłych Polaków pije alkohol. Abstynentami są nieliczni, jednak w ciągu ostatnich lat ich liczba wzrasta. Najpopularniejszym napojem alkoholowym jest piwo, spada natomiast popularność wódki. Spożywanie alkoholu, jak również to, jaki jego rodzaj i jak często się pije, zależy głównie od dwóch czynników – płci i wieku. Polacy spożywają alkohol przede wszystkim w domach, najczęściej przy okazji spotkań z rodziną lub znajomymi, obchodzenia urodzin, imienin, a także świąt religijnych, rzadziej do codziennego posiłku – obiadu lub kolacji.

Mniej więcej co trzynasty respondent niestroniący od alkoholu przynajmniej raz w miesiącu się upija. Co prawda znikomy odsetek osób spożywających alkohol przyznaje, że pije za dużo, jednak u co dziesiątego pojawiają się symptomy uzależnienia. Niemal jedna dziesiąta dorosłych (przeważnie kobiet) deklaruje, że osoba z najbliższej zamieszkującej razem rodziny nadużywa alkoholu.

Opracował
Michał FELIKSIAK